

2

**Yleisten töiden lautakunnan lausunto Belle Selene Xian ym.
valtuustoaloitteesta koskien kaupunkiviihtyvyyden parantamista**

HEL 2013-002183 T 00 00 03

Päätösehdotus

Yleisten töiden lautakunta päättäneen antaa kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Yleisten töiden lautakunta pitää tärkeänä, että kuka tahansa Helsingissä asuva tai vieraileva voi toimia ja liikkua kaduilla, puistoissa, toreilla ja aukiolla tasavertaisesti ikään, fyysiseen kuntoon ja terveydentilaan katsomatta. Yleiset alueet tulee suunnitella, toteuttaa ja ylläpitää esteettömästi, jotta tämä tavoite toteutuu.

Yleisten töiden lautakunta korostaa käyttäjälähtöisyyttä ja asukkaiden kuulemista yhtenä suunnittelun lähtökohdista. Keskeisin asukkaiden kuuleminen tapahtuu rakennusvirastossa aluesuunnitteluvaiheessa, jolloin laaditaan kaupunginosan tai muun vastaavan alueen yleisten alueiden strateginen suunnitelma seuraavaksi kymmeneksi vuodeksi. Aluesuunnittelussa hyödynnetään Helsinki kaikille -projektissa laadittujen esteettömyyskartoitusten ja käyttäjille järjestettyjen esteettömyyskierrosten tuloksia. Toinen tärkeä vaihe on vuorovaikutteinen toteutussuunnittelu, jonka jälkeen katu- ja puistosuunnitelmat ovat vielä asukkaiden nähtävillä ennen lautakuntakäsittelyä. Lisäksi asiakaspalvelun ja erilaisten yleisiä alueita koskevien käyttäjäkyselyiden kautta saatu palaute hyödynnetään suunnittelussa, rakentamisessa ja kunnossapidossa.

Yleisten töiden lautakunta kannattaa erityisesti jalankulku- ja pyöräreiteille osoitettavia talvihoidon lisäresursseja, sillä kaupunginvaltuuston asettama katujen talvihoidon tärkein tavoite on työmatka- sekä vilkkaimpien jalankulku- ja pyöräliikenteen turvaaminen. Talvihoidon resurssit on mitoitettu keskimääräisen talven, töiden laatuvaatimusten sekä käytettävissä olevien määrärahojen perusteella. Viime vuosien runsaslumisina talvina ne ovat osoittautuneet riittämättömiksi.

Yleisten töiden lautakunta puoltaa valtuustoaloitetta.

Esittelijä

Kaupunginhallitus pyytää Belle Selene Xian ja kolmen muun valtuutetun valtuustoaloitteesta yleisten töiden lautakunnan lausuntoa 7.5.2013 mennessä.

Rakennusviraston esteettömyystyö

Rakennusvirasto on tehnyt vuosia määrätietoista työtä kaupungin esteettömyyden parantamiseksi. Rakennusvirasto vastaa yleisten alueiden eli katujen, puistojen, torien ja aukoiden esteettömyydestä koko niiden elinkaaren ajan suunnittelusta ylläpitoon. Helsingin kaupungin esteettömyystyötä koordinoiva Helsinki kaikille -projekti toimi vuosina 2002 - 2011. Projektin päättymisen jälkeen toiminta jatkuu Helsingin kaupungin esteettömyydestä vastaavan projektinjohtajan vetämänä.

Esteettömyyden toteutumista kaikessa rakennus- ja muiden virastojen toiminnassa ohjaavat esteettömyyslinjaukset, jotka kaupunginhallitus hyväksyi ohjeellisesti noudatettaviksi 29.10.2012.

Esteettömyysasioiden neuvottelukunta seuraa esteettömyyslinjausten toimeenpanoa eri virastojen käytännön hankkeissa. Neuvottelukunta koostuu eri virastoja, Helsingin vanhus- ja vammaisneuvostoa sekä yleisten töiden lautakuntaa edustavista jäsenistä.

Rakennusviraston katu- ja puistorakentamisen suunnitteluohjeissa on huomioitu esteettömyysohjeet, jotka laadittiin Helsinki kaikille -projektissa käyttäjälähtöisesti yhdessä keskeisimpien vanhus- ja vammaisjärjestöjen kanssa. Näitä ohjeita ovat muun muassa SuRaKu-ohjekortit ja -kriteeritaulukot sekä katualueita koskevat tyyppipiirustukset. Parhaillaan on käynnissä katusuunnitteluohjeiden päivittäminen, jossa huomioidaan esteettömyyden lisäksi esimerkiksi kaupunkisuunnitteluviraston laatimat uudet pyöräilyliikenteen suunnitteluohjeet.

Helsinki kaikille -projekti laati vuosina 2005 - 2009 yhteensä 14 alueellista esteettömyyssuunnitelmaa, joissa selvitettiin yleisten alueiden nykytila, asukastoiveet ja kunnostustarpeet erityisesti esteettömyyden näkökulmasta. Osana kunkin alueen esteettömyyssuunnitelmaa järjestettiin esteettömyyskierros. Kierrokselle osallistui alueen asukkaita, yrittäjiä ja muita toimijoita sekä vanhus- ja vammaisjärjestöjen edustajia ja kaupungin virkamiehiä eri hallintokunnista. Rakennusvirastossa alueellisia esteettömyyssuunnitelmia on hyödynnetty aluesuunnittelun pohjana. Niistä on noussut myös omia, yleensä erillisrahoituksella toteutettuja kunnostushankkeita.

Kaavayhteistyö ja suunnittelu

Rakennusvirasto osallistuu kaavayhteistyöhön ja toteuttaa kaupunkisuunnittelulautakunnan hyväksymiä asemakaavoja ja liikennesuunnitelmia. Kaikessa kaavayhteistyössä ovat lähtökohtina muun muassa esteettömyyden huomioiminen sekä jalankulun ja pyöräilyn edistäminen. Katusuunnittelussa noudatetaan

kaupunkisuunnitteluviraston laatimia pyöräilyliikenteen verkkotason suunnitteluperiaatteita ja pyöräilyliikenteen suunnitteluohjeita. Lisäksi kaupunkisuunnitteluvirastossa on laadittu pyöräliikenteen laatukäytävien verkostosuunnitelma. Näissä ohjeissa on pääperiaatteena, että jalankulku ja pyöräily erotetaan toisistaan aina, kun se on mahdollista. Erottelu voidaan toteuttaa ohjaamalla pyöräliikenne ajoradalle, jos ajoneuvoliikennettä on vähän ja ajonopeudet ovat alhaiset, tai rakentamalla erillisiä pyöräkaistoja tai pyöräteitä.

Asemakaavoituksen ja liikennesuunnittelun lisäksi rakennusviraston katu- ja puistohankkeita ohjaavat aluesuunnitelmat, jotka ovat viraston työvälineitä katu- ja puistoverkoston tasapuoliseen ylläpitämiseen koko Helsingin alueella. Aluesuunnitelma on tarveselvitys, johon kirjataan alueen kehittämis-, korjaus- ja muutostarpeet vuorovaikutteisesti erityisesti alueen asukkaita kuunnellen. Aluesuunnitelmassa esitetään yleisten alueiden ylläpidon, peruskorjauksen ja rakennusviraston tarjoamien palveluiden tavoitetasot, toimenpidetarpeet sekä toimenpiteiden kiireellisyysjärjestys. Suunnitelmaa toteutetaan käytettävissä olevien määrärahojen puitteissa.

Katu- ja puistosuunnitelmat laaditaan vuorovaikutteisesti lähiympäristön asukkaita tiedottaen ja kuunnellen. Kaikki katu- ja puistosuunnitelmat ovat vielä asukkaiden nähtävillä kaksi viikkoa ennen lautakuntakäsittelyä.

Talvikunnossapito

Katujen talvihoidon resurssit on mitoitettu keskimääräisen talven, töiden laatuvaatimusten sekä käytettävissä olevien määrärahojen perusteella. Valtuuston asettama katujen talvihoidon tärkein tavoite on työmatka- sekä vilkkaimpien jalankulku- ja pyöräliikenteen turvaaminen. Kuluvalle vuodelle 2013 rakennusvirastolla on katujen talvihoitoon osoitettu erityislisämäärärahaa, joka kohdennetaan kantakaupungin pyöräteiden ja jalkakäytävien hoitoon. Määrärahan avulla on esimerkiksi mahdollistettu pilottihanke radan varren pääpyöräreitin reittikohtaisesta talvihoidosta. Pääsääntöisesti talvihoito järjestetään alueurakoina.

Esteettömän liikkumisen mahdollistamiseksi myös talviaikaan on tehnyt parannuksia muun muassa nostamalla katujen ylläpitoluokitusta esteettömyyden erikoistason reiteillä. Tavoitteellisia esteettömyyden erikoistason reittejä on määriteltä erityisesti terveyskeskusten, vanhusten palvelutalojen ja aluekeskusten ympäristöihin. Nykyiset talvihoidon laatuvaatimukset sisältävät määräyksiä esimerkiksi lumikasojen sijaintiin liittyen: lumivallit eivät saa haitata jalankulku- ja pyöräliikennettä, otetaan erityisesti huomioon pyörätuolin tai

lastenvaunujen käyttäjien liikkuminen, ne eivät saa estää suojateiden valo-ohjauksen painonappien tai pysäkkien käyttöä eikä näkemäesteitä saa syntyä. Esteettömyyden laatuvaatimuksista on järjestetty koulutustilaisuuksia sekä kaupungin oman tuottajan Staran että urakoitsijoiden työnjohdolle.

Esittelijä

kaupunginarkkitehti
Jukka Kauto

Lisätiedot

Anni Tirri, suunnitteluinsinööri, puhelin: 310 38335
anni.tirri(a)hel.fi
Tarja Lahin, projektisuunnittelija, puhelin: 310 38632
tarja.lahin(a)hel.fi

Liitteet

1 Xia Belle Selene valtuustoaloite Kvsto 13.2.2013 asia 47

Otteet

Ote

Kaupunginhallitus
Arkkitehtuoriosasto
Katu- ja puisto-osasto

Otteen liitteet

Esitysteksti
Esitysteksti